Visie van apothekers op het gebruik van opio?den

Haio: ACHTEN Marianne , KUL
Promotor: MATHEÏ Cathy
Praktijkopleider: Achten Jan , GOVERS Katty

Context: De laatste jaren stijgt het gebruik van voorgeschreven opio?den wereldwijd spectaculair. Dit leidt ook tot een stijging van misbruik en verslaving met een belangrijke morbiditeit en mortaliteit tot gevolg. Volgens de richtlijn ?Geneesmiddelenverslaving? van Domus Medica is de apotheker een belangrijke partner van de huisarts bij de aanpak van opio?denmisbruik en -verslaving. Tijdens de opleiding komt de rol van de apotheker weinig aan bod en is er ook weinig contact tussen artsen en apothekers.

Onderzoeksvraag: Wat is de perceptie van de apotheker over het gebruik, het misbruik en de verslaving aan opio?den. Hoe zien apothekers hun rol bij de aflevering van opio?den en bij de aanpak van misbruik en verslaving. Wat zijn de facilitators en barri?res om deze rol op te nemen. Tot slotte, hoe zien apothekers de samenwerking met de huisarts.

Methode: Vier focusgroepen met in totaal 18 deelnemers vonden plaats in Vlaams-Brabant en Limburg. De focusgroepen werden gecodeerd door twee onafhankelijke onderzoekers en nadien thematisch geanalyseerd.

Resultaten: De Vlaamse apothekers zien de stijging van het gebruik van opio?den duidelijk in de praktijk. Vooral het langdurig gebruik bij chronische niet-kankerpijn wordt door de apothekers in vraag gesteld want het lijkt voor hen alsof afhankelijkheid en verslaving zo mee in de hand worden gewerkt. De rol van de apotheker bestaat uit informeren, het begeleiden van de patiënt bij misbruik en verslaving en het controleren van voorschriften. Het contacteren van artsen en collega?s bij problemen is ook een belangrijke taak. Een goede communicatie met artsen is de belangrijkste facilitator van de rol van de apotheker. Belangrijke barri?res om hun rol op te nemen zijn het soms moeilijke, eisende of agressieve gedrag van patiënten. Dokter en apotheker shoppen komt ook vaak voor. Een gebrek aan wil om het gebruik te verminderen of aan te passen, maakt het moeilijk om de patiënt te helpen. Economische factoren en een gebrek aan communicatietrainingen maakt dat apothekers het moeilijk vinden om met de patiënt een gesprek aan te gaan over misbruik of verslaving. De e-healthsystemen van de overheid werken nog niet voldoende om misbruik en shoppen echt tegen te houden. Bovendien kan de samenwerking tussen apothekers en artsen nog veel beter. Een respectvolle houding van artsen is nodig, sommige artsen houden er namelijk nog een hi?rarchische visie ten opzichte van de apotheker op na. Andere artsen interesseren zich dan weer niet voor de problematiek en weigeren hun voorschrijfgedrag aan te passen wanneer dat in vraag wordt gesteld. Meer overleg en een betere communicatie tussen artsen apothekers is dus nodig.

Conclusie: De stijging van het opio?dengebruik in België baart de Vlaamse apothekers zorgen. De rol van de apotheker bestaat erin misbruik, verslaving en andere opio?dgerelateerde problemen te signaleren. Wanneer dit het geval is, is een goede communicatie met de huisarts belangrijk. Onderling afspraken maken en informatie over verslavende medicatie delen, is essentieel om problematisch opio?dengebruik te voorkomen en aan te pakken.